

Številka: 354-49/2025-2 (256)
Ljubljana, dne 11. 4. 2025

Predstavniki CI Rogatec-Žetale
ci.izvirsotle@gmail.com

Spoštovani!

V vaši elektronski pošti z dne 7. aprila 2025 ste nas zaprosili, da vam pojasnimo, kakšno je stališče NIJZ v zvezi s priporočljivo razdaljo med vetrnimi elektrarnami in stanovanjskimi objekti glede na zdravje ljudi, med drugim pa ste tudi omenili, da je mnenje NIJZ ključno pri presoji vplivov na zdravje ljudi in umeščanju tovrstnih objektov v prostor.

Dovolite nam, da vam najprej pojasnimo, kolikšna in kakšna je vloga NIJZ v zvezi s postopki sprejemanja planov in umeščanja objektov v prostor.

Uvodoma pojasnujemo, da Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) ali katerikoli organ v njegovi sestavi Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) niti ne poziva, niti ne zaproša za podajanje mnenj, ali je s stališča varovanja zdravja katerekoli naprave potrebno izvesti presojo vplivov na okolje (PVO). Presoja vplivov na okolje je sestavni del postopka za pridobitev okoljevarstvenega soglasja (OVS). Nacionalni inštitut za javno zdravje v postopkih izdaje okoljevarstvenih soglasij ne sodeluje, nanje ne more vplivati in v zvezi z njimi nima nobenih pooblastil. To velja tudi za umeščanje vetrnih elektrarn.

NIJZ prav tako ne sodeluje pri pripravi poročil o vplivih na okolje, ki se v postopkih pridobivanja OVS izdelujejo za potrebe procesa presoje vplivov na okolje, ne pozna njihovih vsebin in na njihovo vsebino nima vpliva. V predhodne postopke za različne posege je občasno, če se tako odloči MOPE, vključeno Ministrstvo za zdravje.

Predhodni postopek je opisan v 90. členu Zakona o varstvu okolja (ZVO) in se izvede takrat, ko presoja vplivov na okolje (PVO) po zakonodaji ni obvezna, obstaja pa "sum", da bi poseg kljub temu lahko imel pomembne vplive na okolje. Gre za postopek predhodne presoje, v katerem MOPE ugotovi in presodi, ali bo za posamezen poseg treba izvesti presojo vplivov na okolje.

V skladu z ZVO lahko MOPE v predhodnem postopku v procesu odločanja »presoja vplivov na okolje da ali ne«, zaradi pridobivanja dodatnih informacij o pričakovanih vplivih posega na okolje, k sodelovanju povabi tudi druga ministrstva. Povabi jih na ta način, da jih zaprosi za mnenje o

verjetnosti pomembnih vplivov na okolje z njihovega področja pristojnosti. Med povabljenimi je lahko tudi Ministrstvo za zdravje (MZ). Pridobivanje mnenj drugih ministrstev za MOPE ni obvezno.

MZ mnenj, za katera zaprosi MOPE, ne izdeluje samo. Za njihove potrebe jih izdelujeta NIJZ ali Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH). V povezavi z navedenim pojasnjujemo, da NIJZ le občasno in le za nekatere posege v okolje od MZ prejme poziv za izdelavo mnenja o verjetnosti morebitno pomembnih vplivov predvidenega posega na zdravje ljudi in v zvezi s tem tudi, ali bi bilo za tovrsten poseg treba izvesti presojo vplivov na okolje.

Povedano drugače, mnenja, ki jih za potrebe MZ izdelata NIJZ ali NLZOH, niso mnenja NIJZ ali NLZOH, pač pa mnenja Ministrstva za zdravje.

Iz navedenega med drugim izhaja tudi, da ni nujno, da v predhodnem postopku sodeluje tudi MZ in posredno tudi NIJZ ali NLZOH. Hkrati navajamo še, da mnenje MZ ni pravno zavezujoče.

Podobno velja tudi za postopke sprejemanja prostorskih planskih aktov in državnih prostorskih načrtov. Vsa mnenja, ki jih s tem v zvezi izdelata NIJZ in NLZOH, so mnenja Ministrstva za zdravje.

Ne NIJZ in ne NLZOH nista stranki v teh postopkih. Obe navedeni inštituciji v teh postopkih ne sodelujeta, nanje ne moreta vplivati in v zvezi z njimi nima nobenih pooblastil. Njun vpliv je lahko le posreden, preko Ministrstva za zdravje.

Dodati moramo še to, da mnenje NIJZ ali NLZOH tudi za Ministrstvo za zdravje ni zavezujoče, je zgolj posvetovalne narave. Ministrstvo za zdravje se na vlogo MOPE lahko odzove drugače, kot je zapisano v mnenju NIJZ ali NLZOH.

Varna razdalja vetrnic od bivališč

Osnovno pravilo pri postavitvi vetrnih elektrarn v okolje je, da delovanje teh ni moteče za bivanje ljudi in tudi za naravno okolje. Pri vplivih postavitve vetrnic in vplivih na zdravo bivalno okolje se v največji meri omenja hrup, ki ga vetrnice povzročajo pri delovanju. NIJZ priporoča, da ta hrup, ki je ocenjen na najbolj izpostavljeni fasadi v primeru najslabšega možnega scenarija (na primer smer vetra od vetrnice proti hiši, vlaga v zraku, hitrost vetra 6-8 m/s), ne presega ravni 35-40 dBA. Predvsem v nočnem času je potrebna večja previdnost. Oddaljenost, ki zaradi hrupa ne predstavlja obremenitve v bivalnem okolju, je tako odvisna od okoliščin in se za vsak primer ocenjuje posebej.

Postavitev vetrnice se presoja tudi zaradi možnega vpliva odboja sončne svetlobe ali metanja sence, ki mora biti omejeno. Tudi to razdaljo se presoja za vsak primer posebej.

Minimalna dovoljena razdalja je navadno določena glede na velikost vetrnice in se določa z namenom preprečitve nesreče v primeru fizičnih poškodb vetrnice (zlomi in tudi primer požleda in lom ledu, ki bi se lahko nabral na vetrnici). V tem primeru se NIJZ zgleduje po danski zakonodaji za prostorsko načrtovanje in predlaga, da vetrnice ne smejo biti bližje bivališč od 4 kratnika višine stolpa vetrnice in dolžine elise.

Do zdaj znane epidemiološke študije obravnavajo predvsem vetrnice do 3 MW moči. V novejšem času smo sicer zasledili tudi študijo za vetrnice do 5 MW. Nikoli pa še nismo zasledili študije, v kateri bi bili ocenjeni vplivi na zdravje za vetrnice z večjo močjo od 5 MW. Tudi ni znano, da bi bilo postavljeno polje takih vetrnic na kopnem. Večje vetrnice se v okolje postavljajo predvsem tam, kjer jih je možno postaviti na morju, daleč stran od bivalnega okolja.

NIJZ ima torej zadržke pri ocenjevanju umeščanja v prostor za vetrne elektrarne nad 3 MW v Slovenskem prostoru. Še posebej predlagamo previdnost pri vetrnicah, ki imajo večjo moč (>3MW). Za vetrnice do 5MW predlagamo upoštevanje previdnostnega načela. Za oceno vetrnic nad 5MW

pa bi rabili nove znanstvene dokaze glede vplivov na zdravje ljudi. Zato za zdaj ne podpiramo postavitve takih vetrnic v slovenskem prostoru.

Z lepimi pozdravi,

Pripravili:

Poslati: po elektronski pošti

Predstojnica
Nina Pirnat, dr. med.
spec. epid. in javnega zdravja

NINA
PIRNAT

Digitally signed by
NINA PIRNAT
Date: 2025.04.11
14:30:59 +02'00'

Pripombe in predlogi Avto-moto zveze Slovenije na Osnutek Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Avto-moto zveza Slovenije (AMZS) kot krovna nacionalna organizacija na področju motošporta, članica mednarodnih zvez, kot sta mednarodna avtomobilistična zveza FIA in mednarodna motociklistična zveza FIM, članica OKS-ZŠZ in zastopnica organizatorjev športnih prireditev ter licenciranih športnikov, podaja naslednje pripombe in predloge k osnutku Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, ki je v javni obravnavi do 15. septembra 2025.

1. Uvodne ugotovitve

Motošport, zlasti panoga motokros, je specifična športna dejavnost, ki zaradi značilnosti motorjev proizvaja tako impulzni kot nizkofrekvenčni hrup. Čeprav si AMZS prizadeva za zmanjševanje vplivov na okolje in uvaja sodobne tehnične ukrepe, skladne z mednarodnimi standardi, trenutni predlog uredbe takšnih posebnosti ne upošteva. Navedeno lahko ogrozi obstoj in razvoj motošporta v Sloveniji, zlasti na urejenih in legalnih motokros progah in poligonih, ki imajo pomembno vlogo pri športni in rekreativni dejavnosti, mladinskem športu ter razvoju slovenskih vrhunskih športnikov.

2. Pripombe k posameznim vsebinam uredbe

a) Neupoštevanje impulznega in nizkofrekvenčnega hrupa

Predlagamo, da se v uredbi jasno definira in vključi obravnavo **impulznega ter nizkofrekvenčnega hrupa**, ki je značilen za motošport. Uredba naj določi ločeno metodologijo merjenja in ocenjevanja teh vrst hrupa, saj obstoječi kazalci (Leq) ne odražajo realnih vplivov motokrosa.

b) Časovne prilagoditve za športne dejavnosti

Predlagamo, da se za športne objekte (npr. motokros proge) določi možnost **časovno omejenih izjem** pri dovoljenih mejnih vrednostih hrupa:

- dovoljeno izvajanje treningov in tekmovanj med 9.00 in 18.00,
- prepovedano izvajanje ponoči, da se zaščiti nočni mir,
- možnost krajših občasnih odstopanj v primeru poklanih tekmovanj, dirk državnega prvenstva in mednarodnih tekem, organiziranih pod okriljem nacionalne panožne zveze za motošport in karting – Avto-moto zveze Slovenije.

MEMBER OF

ARC
Europe

FIM

c) Poseben status urejenih športnih objektov

Uredba naj prizna status **športne infrastrukture posebnega pomena**, kjer se hrup obravnava drugače kot pri industriji ali prometu. Takšna določba bi omogočila varstvo okolja, hkrati pa zagotovila pravico do športa v varnih in zato urejenih prostorih/poligonih.

d) Vključitev športnih organizacij v postopke

Predlagamo dopolnitev, da se pri pripravi prostorskih aktov, izdaji okoljevarstvenih dovoljenj in odločanju o ukrepih v zvezi s hrupom obvezno vključi **Avto-moto zvezo Slovenije kot nacionalno panožno zvezo za motošport in karting v Republiki Sloveniji**.

e) Spodbujanje tehničnih in prostorskih varovalnih ukrepov

Namesto omejevanja hrupa naj uredba določa **kombinirane ukrepe**, kot so:

- vzpostavitev trajnih/začasnih protihrupnih ograj in nasipov,
- zasaditev z drevjem,
- prostorsko načrtovanje vadbenih in tekmovalnih površin na primernih lokacijah.

3. Predlagana dopolnitev uredbe

V 2. členu uredbe naj se doda nov odstavek v smislu:

"Za športne prireditve, namenjene motošportu (motokros, enduro, trial ipd.), ki se izvajajo v okviru športne oblasti Avto-moto zveze Slovenije, veljajo mejne vrednosti in metodologija merjenja hrupa, kot ga določajo mednarodni standardi (FIA, FIM). Prav tako se za tovrstne objekte/poligone lahko določijo časovne omejitve delovanja, ki omogočajo izvajanje športne dejavnosti ob hkratnem varstvu prebivalcev pred čezmernim hrupom."

4. Zaključni komentar

AMZS predlaga, da Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo pri pripravi končne uredbe upošteva posebnosti motošporta in v dialog vključi Avto-moto zvezo Slovenije kot nosilko športne oblasti na področju motošporta in kartinga v Republiki Sloveniji. Le na tak način bo mogoče zagotoviti uravnoteženo varstvo okolja in pravico do razvoja športa, ki ima v Sloveniji dolgo tradicijo, močno bazo športnikov ter pomembno družbeno in gospodarsko vlogo.

V Ljubljani, 22. 8. 2025

Avto-moto zveza Slovenije

Leopold Pungerčar
predsednik
Avto-moto zveza Slovenije

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
Posredovano po elektronski pošti na gp.mope@gov.si

Ravne na Koroškem, 15.09.2025

Zadeva: Podporno pismo predlogu Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa

S predmetnim pismom družba SIJ METAL RAVNE d.o.o. (**»Družba«**) izraža podporo predlogu Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa z dne 30.07.2025, št. vladnega akta EVA 2025-2570-0038 (**»Uredba«**), ki je trenutno v postopku priprave na Ministrstvu za okolje, podnebje in energije (**»MOPE«**).

V postopku priprave nove Uredbe podpiramo in se primarno zavzemamo za ohranitev člena 23(3) Uredbe, ki določa:

(3) Ne glede na določbe šestega odstavka 9. člena te uredbe obremenitev okolja s hrupom zaradi obratovanja naprave, za katero je bilo okoljevarstveno dovoljenje izdano na podlagi 68. člena ZVO-1 in v skladu s 14.a členom Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 105/05, 34/08, 109/09 in 62/10), ni čezmerna, če vrednosti kazalcev hrupa izven parcelne meje naprave pred fasadami najbolj izpostavljenih stavb varovanih prostorov ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v preglednici 4 priloge 1 te uredbe za IV. območje varstva pred hrupom, na vplivnem območju vira hrupa pa so izvedeni tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičeni ukrepi za zmanjšanje emisije na viru hrupa in aktivne zaščite vira hrupa, in: 1. so na obstoječih varovanih prostorih izvedeni ukrepi pasivne protihrupne zaščite, 2. so obstoječi varovani prostori že zvočno izolirani v skladu s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah, 3. so obstoječi objekti, pri gradnji katerih bi obremenitev zaradi vira hrupa morala biti upoštevana, 4. lastniki varovanih prostorov odklonijo ali ne omogočijo izvedbe ukrepov ali so varovani prostori nenaseljeni, ali 5. izvedba ukrepov na obstoječih objektih zaradi slabega gradbenega stanja ni mogoča oziroma bi lahko ogrozila statično stabilnost stavbe z varovanimi prostori.

Obrazložitev:

V Družbi, enem vodilnih evropskih proizvajalcev orodnih jekel, s tradicijo, ki sega stoletja nazaj, pozdravljamo predlog nove Uredbe o hrupu, ki v členu 23 ohranja izjemo za obrate, ki so zgrajeni na območjih, kjer popolna skladnost s hrupnimi mejami objektivno ni dosegljiva. Menimo, da je ohranitev te izjeme nujna za zagotavljanje ravnotežja med varstvom okolja in razvojem industrije ter za zaščito družbenega in gospodarskega tkiva naše regije.

Navedeni člen Uredbe določa izjemo, ki velikim industrijskim obratom, ki so imeli zaradi narave svoje proizvodnje in napak v prostorskem razvoju občin stanovanjske objekte preblizu svoje proizvodnje, omogoča manjše odstopanje od siceršnjih mejnih vrednosti hrupa v primerih, kjer so industrijski obrati izvedli vse razumne pričakovane aktivne in pasivne ukrepe za zmanjševanje hrupa. Ohranitev zgoraj opredeljene izjeme je nujna za ohranitev delovanja Družbe kot enega izmed zgoraj omenjenih velikih industrijskih obratov.

Družba kot članica skupine Slovenska industrija jekla (SIJ) deluje v občini Ravne na Koroškem že več kot 30 let, v resnici pa železarska tradicija v tej dolini (in tudi na tem mestu) sega vse do leta 1620, ter s svojo večstoletno tradicijo pomembno vpliva na gospodarsko in socialno stanje Mežiške doline in severne Koroške. Objekti Družbe so razporejeni znotraj zaokroženega gospodarskega območja bivše Železarne Ravne. Slednje je vpeto v ozko dolinsko dno ob reki Meži in se razprostira v smeri Ravne – Prevalje. Vsled industrializacije je bilo zaradi bližine delovnih mest v neposredni bližini Železarne Ravne skozi desetletja ustanovljeno mesto Ravne. Zaokroženo gospodarsko območje, v katerem so objekti Družbe, ležijo nižje od naselij, na katera mejijo, prostorska konfiguracija pa onemogoča marsikatero dodatne rešitve za zmanjševanje emisij hrupa, kot so protihrupne ograje. To potrjujejo tudi strokovne študije.

Kljub temu smo v zadnjih desetih letih izvedli vrsto tehničnih in organizacijskih ukrepov, da bi zmanjšali emisije hrupa: protihrupne zaščite na virih hrupa, nove odpraševalne naprave, organizacijske spremembe, kot je zapiranje obratov ponoči, in druge pomembne interne organizacijske ukrepe, ki jih Družba upošteva pri svojem delovanju. Skupaj smo investirali več kot 3 milijone evrov in dosegli merljivo izboljšanje – hrup smo na kritičnih mestih znižali za več kot 10 decibelov v dnevnem in večernem času ter skoraj 10 decibelov v nočnem času. Gre za bistveno zmanjšanje obremenitve okolja s hrupom. Naši obratovalni monitoringi potrjujejo, da so preseganja mejnih vrednosti sedaj minimalna in skladna s trenutno veljavno izjemo glede emisij hrupa (ter tudi s predvideno izjemo v členu 23 predloga nove Uredbe), dodatni ukrepi pa bi bili ekonomsko neupravičeni. Slednje potrjuje Študija ekonomske neupravičenosti dodatnih protihrupnih ukrepov v Jeklarni SIJ Metal Ravne d.o.o. iz maja 2023, ki ugotavlja, da je Družba na vplivnem območju izvedla vse tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičene ukrepe za zmanjšanje emisij na viru hrupa in aktivne zaščite hrupa. V številnih primerih so kritična mesta že zvočno izolirana, v nekaterih pa lastniki sosednjih zemljišč sami zavračajo dodatne posege. V nobenem primeru pa emisije ne presegajo mejnih vrednosti hrupa za IV. območje varstva pred hrupom. Družba tako za obstoječe naprave, za katere je bilo okoljevarstveno dovoljenje izdano na podlagi 68. člena ZVO-1 in v skladu s členom 14.a (stare) Uredbe o hrupu, izpolnjuje navedene pogoje iz člena 24(2) trenutno veljavne Uredbe o hrupu in tako posluje po zgoraj izpostavljeni izjemi. Družba ves čas deluje tudi skladno z zakonodajo in odgovorno do okolja. Imamo certifikate ISO 14001, ISO 45001, ISO 50001 ter Responsible Steel, okoljske zahteve pa sproti implementiramo v vse investicijske plane.

Poleg tehničnega vidika je treba upoštevati tudi družbeno in gospodarsko razsežnost. V Družbi je zaposlenih 930 ljudi, od tega 70 % iz lokalne občine, kar v lokalnem okolju z omejenimi možnostmi pomeni stabilnost, varnost in razvojno perspektivo. Skupaj s podizvajalci in dobavitelji je z nami povezanih od 2.500 do 3.000 delovnih mest. Zaposlujeemo z nadpovprečnimi plačami, kar neposredno vpliva na kupno moč v regiji, ki poganja lokalno gospodarstvo, hkrati pa ustvarjamo pomembne davčne prihodke za občino in državo – od prispevkov iz plač do komunalnih taks. Aktivno podpiramo lokalno skupnost, izobraževalne ustanove in socialne pobude, prispevamo v občinski proračun, tesno sodelujemo tudi z Višjo strokovno šolo in Fakulteto za tehnologijo polimerov. Jeklarstvo kot glavna dejavnost Družbe je nosilec identitete kraja in njegove dediščine.

Če bi bila izjema iz Uredbe črtana, bi bile posledice za Družbo in za skupnost dramatične: neposredna izguba skoraj tisoč delovnih mest zaradi zaprtja obrata, ki sicer obratuje zakonito, propad številnih manjših podjetij, zmanjšanje občinskih prihodkov, odseljevanje mladih in izguba industrijske identitete regije, ki je z jeklarstvom povezana že od leta 1620. Hkrati bi Slovenija izgubila enega redkih visoko specializiranih industrijskih stebrov, ki ustvarja znanje, tradicijo in mednarodno prepoznavnost.

Poudarjamo, da izjema ne pomeni deregulacije. Gre za prag, ki priznava realnost – da popolne odprave hrupa v specifičnih prostorskih okoliščinah (starejših) industrijskih obratov, ki so bili neustrezno umeščeni v prostor neposredno ob naseljih, ni mogoče doseči, tudi če so izvedeni vsi razumno možni ukrepi. Izjema, kot je zapisana v predlogu Uredbe, je zato nujna. Ne pomeni odpustka, saj zahteva izvedbo vseh tehnično, prostorsko in ekonomsko izvedljivih ukrepov. Pomeni pa priznanje, da industrije, ki so obratovala v skladu z zakonodajo, ni mogoče naknadno obremeniti z neizvedljivimi zahtevami, ki bi pomenile njihovo zaprtje. Na ta način se zagotavlja pravično ravnotežje med varstvom zdravja in okolja ter ohranjanjem gospodarske in socialne stabilnosti regije.

Zato pozivamo, da se izjema ohrani v besedilu Uredbe. S tem bo omogočeno, da podjetja, kot je naše, ki so odgovorna, trajnostno usmerjena in nenehno vlagajo v zmanjševanje vplivov na okolje, lahko nadaljujejo svoje delovanje v korist zaposlenih, lokalne skupnosti in države kot celote.

S spoštovanjem,

SIJ METAL RAVNE d.o.o.

Jernej Močnik, glavni direktor

sij | metal
| ravne

41 SIJ METAL RAVNE d.o.o.
Koroška cesta 14
SI-2390 Ravne na Koroškem
Slovenia, EU

Ljubljana, 12. septembra 2025

gospod mag. Bojan Kumer, minister
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Langusova ulica 4
1000 Ljubljana

gp.mope@gov.si

Zadeva: Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

- oddaja pripomb in predlogov na predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Zveza: Vaš dopis št. 007-140/2025 z dne 30.07.2025

Spoštovani minister,

Na podlagi vašega dopisa št. 007-140/2025 z dne 30.07.2025 ter dogovora na delovnem sestanku med GZS in MOPE, ki je potekal z dne 11. 9. 2025 na GZS, smo proučili vsebino predloga Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, ki jo je MOPE pripravilo na podlagi Odločbe U-I-441/18-23 z dne 6. 7. 2022, s katero je Ustavno sodišče ugotovilo, da je Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18, 59/19 in 44/22 – ZVO-2 v neskladju z ustavo, saj v postopku njenega sprejemanja ni bilo zagotovljeno zadovoljivo sodelovanje javnosti. Ustavno sodišče je Vladi RS naložilo, da ugotovljeno protiustavnost odpravi.

Na podlagi proučitve vsebine predloga uredbe in vsebine 25. členov in 2 prilog smo ugotovili, da novi predlog uredbe:

- ne spreminja bistveno obstoječih mejnih vrednosti (razen določene uskladitve pri gradbiščih in koničnih ravneh). Glavne razlike predloga uredbe z obstoječo Uredbo so v jasnejših določbah, pri definicijah, izvajanju, izjemah in prilagoditvah za obstoječe vire hrupa;
- vsebuje bolj strukturirano obravnavo celotne obremenitve, kombinacije virov, koničnih ravni in časovne razdelitve,
- ustreza strategiji varstva pred hrupom v skladu z EU direktivo,

- je do gradbišč nekoliko bolj toleranten (dopušča ekvivalentno vrednost do 65 dBA/dan), kljub temu pa dopušča omejitve glede števila ur in časa delovanja, kar lahko pri zahtevnih in kontinuiranih gradnjah povzroča težave.

Naredili smo tudi primerjavo predpisanih mejnih vrednosti hrupa po posameznih področjih, pomembnih za različne gospodarske veje (industrija, gradbeništvo) in kot zelo pomembno izpostavljamo, da:

- mejne vrednosti hrupa zaradi obratovanja industrije, naprav ter delovanja prometne infrastrukture (letališča, heliporti) ostajajo na istem nivoju kot v trenutni Uredbi št. 43/18, št. 59/19 in št. 44/22,
- mejne vrednosti hrupa v primerjavi z trenutno Uredbo št. 43/18, št. 59/19 in št. 44/22, kjer so bile vrednosti za gradbišča določena na nivoju 58/53/48 dBA pri III. območju varstva, so sedaj nekoliko višje mejne vrednosti za posamezni vir (65/60/55);

Ker je sprejem nove Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju zelo pomemben iz vidika odprave neustavnosti Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18, 59/19 in 44/22 – ZVO-2, ki trenutno zaradi sodbe Upravnega sodišča RS, ki je v juliju 2025 gradbeno dovoljenje za gradnjo 1. etape južnega dela 3. razvojne osi, izdano julija 2023 odpravilo in zadevo vrnilo ministrstvu za naravne vire in prostor v ponovno odločanje, ob tem pa izrecno prepovedalo uporabo veljavne Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju v postopku presoje vplivov na okolje. Na podlagi sodbe Ustavnega sodišča RS je namreč Upravno sodišče RS ugotovilo, da ta uredba ni v skladu z ustavnimi in zakonskimi okviri, zaradi česar se je v tovrstnih okoljskih postopkih ne sme več uporabljati! To pomeni, da dokler Vlada RS ne sprejme nove uredbe o hrupu, o izdaji gradbenega dovoljenja za gradnjo hitre ceste ni mogoče zakonito odločiti!

Kaj to pomeni za gospodarski in prometni razvoj Dolenjske in Bele Krajine, ki že več kot 20 let čaka na začetek gradnje te prepotrebne prometnice, je popolnoma jasno. Nadaljnjo odrezanost in stagnacijo v primerjavi z ostalimi, prometno bolj povezanimi statističnimi regijami države.

Gospodarska zbornica Slovenije zato načeloma podpira čimprejšnji sprejem predloga Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, ki jo je MOPE pripravilo na podlagi Odločbe U-I-441/18-23 z dne 6. 7. 2022, s katero je Ustavno sodišče ugotovilo in s tem odpravo trenutnega stanja, ki onemogoča kakršne koli izvedbe gradbenih investicij, ki so vezane na posamezne postopke okoljskih presoj vplivov na okolje, kamor sodi tudi hrup.

V kolikor na to temo želite še kakršnekoli informacije, nas prosimo kontaktirajte.

Hvala za razumevanje in lep pozdrav.

mag. Gregor Ficko
Direktor ZGIGM GZS

Vesna Nahtigal
Generalna direktorica GZS

V vednost:

- dr. Uroš Vajgl, državni sekretar
- mag. Slovenko Henigman, direktor ZSI
- Antonija Božič Cerar, vodja SOPE

PREGLEDNICA PODANIH PRIPOMB ZA Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Predlagatelj in kontaktna oseba:		Datum:	
Ministrstvo za naravne vire in prostor, Sektor za dovoljenja		15. 9. 2025	
Naslov in telefon (izbirno):			
Št. člena in odstavek	Predlog spremembe predlagane določbe	Utemeljitev	
3. člen	Dopolniti z definicijo kazalca hrupa L ₁ , L ₉₉ .	Potrebno za zagotovitev transparentnosti, saj definicije teh kazalcev hrupa ni niti v drugih predpisih.	
3. člen	Dodati povezavo o tem kje so definirani izrazi, ki v predlagani uredbi niso definirani (npr. mirno območje).	Potrebno za zagotovitev transparentnosti.	
6. člen, tretji odstavek	Predlagamo, da se določilo dopolni z izjemo oziroma prehodno določbo, ki se nanaša na izdelane strokovne podlage, ki so bile vsebinsko že obravnavane in so predstavljale podlago za izdajo pozitivnega mnenja MOPE glede emisij hrupa v integralnem postopku.	V vseh postopkih, začeti v času veljavnosti Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18, 59/19 in 44/22 – ZVO-2), ki so bili že vsebinsko obravnavani in za katere je bilo pridobljeno pozitivno mnenje MOPE glede emisij hrupa v integralnem postopku, ter v katerih so bili v strokovnih podlagah, izdelanih na podlagi navodil MOP pooblaščenim izdelovalcem ocene hrupa: <i>Problematika glede tolmačenja zakonodaje s področja hrupa</i> (št. 35411-11/2022-2550-15 z dne 16. 5. 2022), pri gradbiščih upoštevani dnevni kazalci hrupa in ne letni, kot je to predlagano v tretjem odstavku 6. člena predlagane uredbe, naj se določi možnost, da se pri gradbiščih upoštevajo dnevni kazalci hrupa in ne letni.	
8. člen, tretji odstavek	Dopolni naj se določilo tako, da se bo glasilo: »Ocenjevanje obremenjenosti okolja s hrupom in prvega in drugega odstavka tega člena,...«	Določilo je relevantno tudi za ocenjevanje obremenjenosti okolja s hrupom iz <u>drugega</u> odstavka tega člena.	
11. člen, drugi odstavek	Dopolni naj se določilo tako, da se glasi: » V primeru izvajanja posega ali gradnje objekta, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje,... «	Za določene posege ni potrebna klasična gradnja (npr. agromelioracija), kljub temu pa je zanje treba izvesti presojo vplivov na okolje, zato bi bilo smiselno določilo dopolniti, kot predlagano.	

Pripombe in predlogi k predlogu uredbe

Pripombe: Predlagana uredba vsebuje temeljne sistemske napake kot problematične vsebinske rešitve, ki kršijo temeljna ustavna načela in načela varstva okolja, saj uredba poskuša legalizirati diskriminatorno obravnavanje prebivalcev ter sprejema 'sistem nagrajevanja onesnaževanja', vse v nasprotju z evropskim in ustavnim pravom.

Predlog uredbe se sklicuje na določbe ZVO-2, ki pa ne vsebujejo vsebinskih normativov za določitev mejnih vrednosti hrupa, saj ZVO-2 v členih 18., 20., 25., 56., 112. in 116., določa le procesne pristojnosti za sprejemanje podzakonskih aktov, v katerih manjkajo jasni zakonski kriteriji za določitev konkretnih mejnih vrednosti hrupa.

Iz obrazložitve uredbe bi morale biti razvidne analize ter strokovne podlage za sprejem uredbe, vendar teh podatkov in informacij obrazložitve uredbe ne vsebuje, zato ni mogoče ugotoviti, iz katerih razlogov uredba ne sledi priporočilom WHO (World Health Organization) za mejne vrednosti hrupa in priporočilu, naj se v nacionalnih predpisih mejne vrednosti hrupa postopno znižujejo.

Predlog: Predlagam, da se celotno uredbo, vključno z njeno obrazložitvijo, pred sprejetjem temeljito dopolni in popravi v skladu s priporočili WHO in druge stroke.

Pripombe in predlogi k 1. členu

Pripombe: Namen uredbe naj bi bil varstvo okolja pred hrupom, vendar vsebina uredbe temu ne sledi. Ta člen ne omenja varstva živali in narave, kar je v nasprotju z načelom celovitosti.

Predlog: Predlagam, da se namen uredbe razširi, v smislu, da se določi, da je uredba namenjena varstvu pred hrupom zaradi zagotavljanja zdravja in dobrega počutja ljudi in živali.

Pripombe in predlogi k 2. členu

Pripombe: Izključitve uporabe uredbe so preširoko zastavljene, saj so številni viri izvzeti, kar vodi v neenako obravnavanje.

Predlog: Predlagam, da naj uredba velja za vse vire hrupa, razen kadar je z drugim predpisom določena strožja regulacija.

Pripombe in predlogi k 3. členu

Pripombe: Definicija 'varovani prostor' (točka 21) izključuje zunanje prostore, kjer se ljudje zadržujemo, ravno tako v uredbi manjka definicija nizkofrekvenčnega hrupa, saj se uporablja izključno enota dBA, s čimer se sistematično izključuje nizkofrekvenčni hrup in infrazvok, ki negativno vplivata na počutje in zdravje ljudi. Tudi WHO opozarja, da imata nizkofrekvenčni hrup in infrazvok velik vpliv na zdravje.

Predlog: Predlagam, da se v uredbi dopolni definicija izraza 'varovani prostor' ter se opredelita izraza 'nizkofrekvenčni hrup' in 'infrazvok' ter se uvedejo dodatni kazalci hrupa v dBC in oktavnih pasovih pri virih z izrazitimi nizkofrekvenčnimi komponentami (zvočne naprave, vetrne elektrarne, pristanišča, promet,...).

Pripombe in predlogi k 4. členu

Pripombe: V tem delu uredbe je zaznati razlikovanje med II. in III. stopnjo območij, na katerih se nahajajo stanovanja, ki pomeni neenako obravnavo prebivalcev (kršitev 14. člena Ustave RS), pri čemer niso navedeni in pojasnjeni razlogi za takšno razlikovanje. Uvrstitev gozdnih zemljišč v IV. stopnjo varstva pred hrupom je neprimerno, saj se s tem kršijo načela varstva narave.

Predlog: Predlagam, da se vsa območja, na katerih se nahajajo stanovanja, uvrstijo v II. stopnjo varstva pred hrupom, s čimer se edino lahko odpravi neenako obravnavo prebivalcev.

Pripombe in predlogi k 5. členu

Pripombe: Mejne vrednosti so v uredbi določene močno nad priporočili WHO ($L_{night} \leq 40$ dB, $L_{den} \leq 53$ dB), pri čemer niso navedeni razlogi za takšna odstopanja od priporočil oz. stopenj hrupa, ki so še varne za zdravje in počutje ljudi. Uredba ne vsebuje mejnih vrednosti kazalcev hrupa za nizkofrekvenčni hrup, ki je še posebej moteč in prodoren v okolju.

Predlog: Predlagam, da se mejne vrednosti uskladijo s priporočili WHO in se določijo za ljudi še

sprejemljive mejne vrednosti kazalcev nizkofrekvenčnega hrupa, ter da se odpravijo posebne olajšave za kumulativne vire (po uredbi lahko več virov povzroča višjo stopnjo hrupa kot posamezen vir).

Pripombe in predlogi k 6. členu

Pripombe: Metode ocenjevanja temeljijo le na modelu Cnossos EU, brez obveznosti ocenjevanja nizkofrekvenčnega hrupa, kar je za veliko virov hrupa neprimerna metoda ocenjevanja. V tem delu je zaslediti odstotnost zahteve za frekvenčno analizo hrupa.

Predlog: Predlagam, da se v uredbi določi obvezno ocenjevanje in meritve hrupa v dBC ter v oktavnih pasovih za vse pomembne vire hrupa, zlasti pa zvočne naprave ter promet, pri čemer se mora opraviti frekvenčno analizo. Ker je zahteva iz drugega odstavka, da se 'hrup v okolju ocenjuje na podlagi ekvivalentnih ravni hrupa med obratovanjem vira hrupa' nejasna, predlagam, da to zahtevo pojasnite.

Pripombe in predlogi k 7. členu

Pripombe: Uredba določa, da se hrup ocenjuje zgolj pred fasadami stavb, s čimer se zanemarija obveznost, da mora država skrbeti za zdravo življenjsko okolje, med kar sodijo tudi zunanje površine stalne uporabe.

Predlog: Predlagam, da se mesta ocenjevanja razširijo na vsa tista mesta, ki za posameznika predstavljajo njegovo življenjsko okolje, četudi to pomenijo površine dvorišča, terase, balkona, vrta, javne površine ipd.

Pripombe in predlogi k 8. členu

Pripombe: Nerazumljivo je, zakaj naj bi se ocenjevanje posameznih virov hrupa izvajalo ob izključitvi vseh preostalih virov hrupa, s čimer se le prikrije realno obremenitev okolja s hrupom.

Predlog: Predlagam, da se ocenjevanje kazalcev hrupa v uredbi določi tako, da zajema kumulativne učinke vseh virov hrupa.

Pripombe in predlogi k 9. členu

Pripombe: S tem členom se vzpostavlja sistem, kjer se čezmerna obremenitev okolja s hrupom tolerira z ukrepi pasivne zaščite. Nesprejemljivo je, da se lahko tisti, ki okolje obremenjuje, izogne čezmernosti s pasivnimi ukrepi (izolacija stavb z varovanimi prostori), tudi če so mejne vrednosti na prostem presežene, kar kaže na to, da se okolje z uredbo dejansko ne varuje. Navedeno je v nasprotju s preventivnim načelom EU in načelom odgovornosti povzročitelja, saj se s tem nesorazmerno nalaga stroške in druga bremena na tiste, ki so čezmerni obremenitvi okolja s hrupom izpostavljeni in ne na tistega, ki okolje prekomerno onesnažuje.

Predlog: Predlagam, da se čezmernost hrupa v uredbi opredeli tako, da se vedno presoja glede na obremenitev okolja na prostem ter se pasivna zaščita (izolacija stavbe) opredeli le kot zadnji ukrep pred zaščito pred hrupom, katerih vse stroške je dolžan poravnati povzročitelj obremenitve okolja. Predlagam tudi, da se osmi odstavek 9. člena uredbe podrobneje pojasni, predvsem z namenom opredelitve, kaj pomenijo 'tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičeni ukrepi'.

Pripombe in predlogi k 10. členu

Pripombe: Uredba v tem delu dopušča povečanje obremenitve okolja s hrupom v že preobremenjenih območjih zaradi novih linijskih virov hrupa, kar je v nasprotju z načelom trajnostnega razvoja in 72. členom Ustave RS.

Predlog: Predlagam, da se brišejo določbe v uredbi, ki dopuščajo povečanje obremenitve okolja s hrupom za nove linisjke vire hrupa.

Pripombe in predlogi k 11. členu

Pripombe: Predvideni ukrepi v 11. členu so premalo strogi, saj gradbišča nemalokrat obratujejo tudi ponoči, ko pogosto prihaja do preseganja mejnih vrednosti hrupa.

Predlog: Predlagam, da se časovno omeji hrup gradbišč ponoči in dela prostih dnevih, ter se določi obvezno obveščanje javnosti o meritvah v realnem času.

Pripombe in predlogi k 12. členu

Pripombe: Uredba bi morala varovati okolje pred škodljivimi emisijami hrupa, zato je nerazumljivo, da dopušča obratovanje linijskih virov hrupa, čeprav bi se z njihovim obratovanjem povzročilo čezmerno

obremenitev okolja s hrupom, s čimer se ustvarja pravno neenakost.

Predlog: Predlagam, da se za vse vire hrupa določi, da ne smejo obratovati, če povzročajo čezmerno obremenitev okolja.

Pripombe in predlogi k 13. členu

Pripombe: Ta člen omogoča spremembo namembnosti rabe prostora kljub preseženim vrednostim, če so predvideni ukrepi, zaradi česar se lahko poslabša stanje okolja, saj to vodi v legalizacijo s hrupom onesnaženega okolja in v pasivnost državnih in lokalnih organov v skrbi za zdravo in primerno okolje prebivalcev, k čemur ne pripomore niti obveza 'zagotovitve potrebnih ukrepov varstva pred hrupom', saj je ta dolžnost abstraktno navedena in je ni mogoče konkretizirati.

Predlog: Predlagam, da je sprememba namembnosti rabe prostora dopustna le, če obremenitve okolja s hrupom izpolnjujejo mejne vrednosti skladne s priporočili WHO.

Pripombe in predlogi k 14. členu

Pripombe: Obratovalni monitoring je predviden le na 3 leta, strateška karta hrupa pa na 5 let, kar je bistveno premalo za sprotno odkrivanje preseganj in s tem tudi izvajanje potrebnih ukrepov za odpravo nedopustnih obremenitev okolja s hrupom.

Predlog: Predlagam, da se v uredbi določi, da so vsi upravljalci virov hrupa dolžni zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa enkrat na leto, strateška karta hrupa pa se zagotovi na vsake tri leta.

Pripombe in predlogi k 15. - 18. členu

Pripombe: V členih uredbe, ki se nanašajo na okoljevarstveno dovoljenje, ni določena minimalna vsebina v skladu s smernicami WHO, saj ne zahtevajo stalnega spremljanja vplivov na zdravje. Ravno tako je sistem okoljevarstvenih dovoljenj preozek, saj zajema le nekatere vire hrupa.

Predlog: Predlagam, da se v poglavje 'VI. okoljevarstvena dovoljenja' uvedejo zahteve po stalnem monitoringu hrupa in ocenjevanju njegovega vpliva na zdravje ljudi ter razširitev obveznosti za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja tako, da bodo zajeti vsi stalni viri hrupa, ki povzročajo hrup nad 55 dBA v dnevnem času, vsi viri z nizkofrekvenčnimi emisijami hrupa ter vsi viri občasnega hrupa, ki povzročajo kratkotrajni hrup nad 80 dBA.

Pripombe in predlogi k 20. členu

Pripombe: T.i. knjiga pripomb pri posameznih upravljalcih ne more biti učinkovit mehanizem javne participacije, saj je omejena le na vire hrupa z okoljevarstvenim dovoljenjem in omogoča izjemo pri EMAS sistemu.

Predlog: Predlagam, da se namesto 'knjige pripomb' uvede javnosti dostopen centraliziran državni register pritožb in pripomb za vse upravljalce vire hrupa.

Pripombe in predlogi k 22. členu

Pripombe: Predvidena višina glob je neustrezna, ker ni odvračalna, saj so nižje od potencialnih koristi onesnaževalca.

Predlog: Predlagam, da se višino glob ustrezno poviša, ter da se določi obveznost izreka prepovedi začasnega obratovanja za določen čas v primerih ponavljajočih se preseganjih (dvakrat ali več).

Pripombe in predlogi k 23. členu

Pripombe: S tem členom se dopušča stalna preseganja pri določenih industrijskih obratih, kar pomeni, da se s tem vzpostavlja dvojni standard, legalizira se nezakonito stanje in povzroča trajno degradacijo okolja.

Predlog: Predlagam, da uvede kratek rok za prilagoditev na mejne vrednosti, ki so skladne s smernicami WHO.

Ljubljana, 12.9.2025

REPUBLIKA SLOVENIJA

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Langusova ulica 4, 1000 Ljubljana

gp.mope@gov.si

Zadeva: Pripombe in vprašanja k predlogu Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Spoštovani,

v Zbornici industrije sejmov in srečanj smo pozorno preučili predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, ki je trenutno v javni obravnavi. Ob tem želimo izpostaviti nekaj vprašanj, pomislekov in predlogov, ki so ključni za naše člane, predvsem organizatorje prireditve ter upravljavce prireditvenih prostorov.

1. Obveznost monitoringa hrupa

Iz predloga uredbe izhaja, da bi bila obveznost izvajanja monitoringa hrupa vsakih 3 let razširjena tudi na organizatorje prireditve oziroma upravljavce prireditvenih prostorov. Prosimo za pojasnilo, ali to dejansko velja za našo dejavnost in kako bi se monitoring izvajal ob dejstvu, da se prireditve med seboj močno razlikujejo po vsebini, obsegu in ravni hrupa. Menimo, da bi takšna obveznost pomenila nesorazmerno dodatno administrativno in finančno obremenitev za organizatorje prireditve in gospodarstvo nasploh.

2. Dovoljene mejne vrednosti

V preglednici uredbe so navedene mejne vrednosti hrupa. Prosimo za pojasnilo, ali so se te vrednosti spremenile v primerjavi z veljavno uredbo iz leta 2005. Če so bile zaostrene, prosimo za obrazložitev razlogov za spremembe in strokovne podlage zanje.

3. Opredelitev "novega vira hrupa"

Prosimo za jasnejšo definicijo, kdaj se določen vir šteje za »novi vir hrupa«. Zlasti nas zanima, kako bi se ta določba uporabljala za prireditve, ki se na določenih lokacijah (npr. Gospodarsko razstavišče) izvajajo že več desetletij. Če bi se te obravnavale kot novi viri hrupa, bi lahko zaradi seštevanja obremenitev v prostoru prišlo do omejitev ali celo prepovedi izvajanja prireditve, kar bi bilo v nasprotju z dolgoletno namensko rabo prostora in prireditveno tradicijo.

4. Posebne prilagoditve za prireditvene prostore

Predlagamo, da se v uredbi posebej upoštevajo posebnosti kulturno-prireditvene dejavnosti. Prireditve so občasne, časovno omejene in praviloma potekajo v točno določenih terminih, zato jih ni smiselno obravnavati enako kot trajne vire hrupa (npr. industrijske obrate). Predlagamo, da se za prireditvene prostore, kot so sejmišča, kongresni centri, koncertna in druga prireditvena prizorišča predvidijo izjeme ali prilagoditve glede ukrepov za zaščito pred hrupom, podobno kot je to že urejeno v nekaterih evropskih državah.

Vljudno prosimo, da pri pripravi končne verzije uredbe navedene pomisleke in predloge ustrezno upoštevate ter s tem omogočite nadaljnji razvoj in nemoteno delovanje prireditvene dejavnosti, ki pomembno prispeva k gospodarskemu, kulturnemu in družbenemu življenju v Sloveniji. Obenem vas prosimo, da nam na zastavljena vprašanja in predloge podate pisne odgovore, saj bomo le tako lahko člane ustrezno obveščali in usmerjali glede predlaganih rešitev.

S spoštovanjem,

Lara Flegar

Direktorica GZS Zbornice industrije sejmov in srečanj

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Langusova ulica 4

1000 Ljubljana

Civilna iniciativa Ljubljana brez hrupa

ljubljana.brezhrupa@gmail.com

Zadeva ::: Povzetek ključnih pomislekov glede predloga Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (EVA 2025-2570-0038)

UVODOMA

Predlagana uredba ne izpolnjuje temeljnih zahtev, ki jih slovenski pravni red in mednarodne obveznosti postavljajo pri sprejemanju podzakonskih predpisov. Gre za akt, ki je zgolj formalne narave, brez vsebinske prenove, in ki utrjuje obstoječe protiustavno stanje. Tak pristop pomeni kršitev načela pravne države, načela zakonitosti in delitve oblasti, hkrati pa nespoštovanje Aarhuške konvencije ter Resolucije o normativni dejavnosti.

Ob sprejemu Uredbe leta 2018 so strokovna javnost, Varuh človekovih pravic in nevladne organizacije opozorile na več resnih pomanjkljivosti, ki so bile predmet presoje ustavnosti (zadeva U-I-441/18). Ustavno sodišče je uredbo že leta 2022 razveljavilo zaradi postopkovnih kršitev, medtem ko so vsebinske zadržke ohranile svojo aktualnost, saj predlog nove uredbe ključnih problemov izpred sedmih let ne naslavlja. Priprava predloga je bila zamaknjena do letošnjega leta, pri čemer je treba poudariti, da je motivacija za spremembo trenutno veljavne in neustavne uredbe povezana predvsem s težavami pri pridobivanju gradbenega dovoljenja za tretjo razvojno os, ne pa z resničnim namenom učinkovite zaščite prebivalcev pred hrupom. Zaradi tega predlog tudi ne prinaša bistvenih sprememb, ki so bile izpostavljene že pred sedmimi leti, ampak ohranja praktično vse izzive, ki so bili že večkrat javno izpostavljeni.

Ko je bila leta 2018 sprejeta aktualna Uredba, je pomenila **znižanje ravni varstva pred hrupom**. Z odpravo t. i. kritičnih vrednosti in z uvedbo višjih mejnih vrednosti za ceste in železnice je država dovolila večjo obremenitev prebivalstva, čeprav so že takrat priporočila Svetovne zdravstvene organizacije jasno opozarjala, da takšne ravni povzročajo resna tveganja za zdravje. S tem je bila kršena obveznost varovanja zdravja in okolja iz 72. člena Ustave ter načelo preventive iz 9. člena ZVO-2. Predlog Uredbe to ohranja, zato prosimo, da se do tega očitka opredelite.

Hkrati je Uredba **privilegirala določene povzročitelje hrupa**. S postavitvijo absolutnih pragov – tri milijone vozil letno ali trideset tisoč vlakov – je velik del hrupnih virov izpadel iz obveznega monitoringa. To pomeni, da prebivalci ob manjših, a vseeno hrupno zelo obremenjenih cestah ali progah niso deležni enake ravni varstva. Gre za neposredno kršitev načela enakosti pred zakonom iz 14. člena Ustave. Predlog Uredbe to ohranja, zato prosimo, da se do tega očitka opredelite.

Te odločitve so bile sprejete **brez strokovnih podlag**. Država ni izvedla analiz vplivov na zdravje, niti ni upoštevala smernic WHO. **Mejne vrednosti ostajajo nad priporočili WHO** – dovoljena nočna raven bistveno presega priporočilo 40 dBA, kar pomeni povečano tveganje za srčno-žilne bolezni in motnje spanja. To stanje ni skladno z ustavno pravico do zdravega življenjskega okolja. Predlog Uredbe popolnoma prezre smernice Svetovne zdravstvene organizacije (2018), ki zahtevajo: upoštevanje skupnega hrupa, posebno obravnavo rekreativnega hrupa, ter postopno zniževanje dovoljenih mejnih vrednosti. Neupoštevanje teh standardov pomeni odstopanje od mednarodno priznanih strokovnih meril in neskladnost s sodobnim pravom varstva okolja. Ker

predlog Uredbe ohranja znatno višje mejne vrednosti od priporočenih brez utemeljitve, prosimo, da se do tega očitka opredelite.

Nazadnje pa je Uredba določala, da so **ukrepi pogojeni z ekonomsko upravičenostjo za povzročitelje hrupa**. Takšno pogojevanje postavlja zasebne gospodarske interese nad javno zdravje, kar je v nasprotju z načelom sorazmernosti in z ustavno varovanim javnim interesom. Prosimo za opredelitev do tega očitka.

PROTIUSTAVNA PRAVNA PODLAGA

Osrednja pravna podlaga za sprejem uredbe je 18. člen ZVO-2, ki vladi daje pavšalno pooblastilo za določanje mejnih vrednosti emisij, brez zakonsko določenih vsebinskih kriterijev. Na enako problematiko je ob sprejemanju ZVO-2 opozorila že Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, ki je jasno poudarila, da ohlapna pooblastila vladi pomenijo kršitev načela legalitete. Podzakonski akti morajo biti izdani *v okviru in na podlagi zakona*, ne pa namesto zakona. Dodatno je treba izpostaviti, da je v osnutku uredbe kot pravna podlaga naveden tudi šesti odstavek 20. člena ZVO-2, ki sploh ne obstaja. Gre za očitno pravno napako, ki še dodatno potrjuje nestrokovnost celotnega predloga.

Predlog uredbe je v neposrednem nasprotju z Aarhuško konvencijo, saj javnosti ne zagotavlja učinkovitega sodelovanja, ampak to obveznost ohranja zgolj navidezno. Ministrstvo je namreč vnaprej napovedalo, da bo Uredba sprejeta v določenem roku, kar daje vtis, da je bila odločitev sprejeta še pred zaključkom javne obravnave. To sodelovanje javnosti spreminja v zgolj formalistično dejanje brez dejanskega vpliva, kar konvencija izrecno prepoveduje.

NEZADOSTNE UTEMELJITVE

Obrazložitve Uredbe so izjemno skope in ne vsebujejo vsebinske utemeljitve posameznih določb. Ministrstvo kljub obsežni dokumentaciji o škodljivih vplivih hrupa ni uporabilo lastnih podatkov, niti ni izvedlo obveznih analiz vplivov na okolje, zdravje, družbo in gospodarstvo. Takšno ravnanje je v neposrednem nasprotju z Resolucijo o normativni dejavnosti, ki zahteva, da se pred sprejemom predpisa opravi poglobljena strokovna presoja in pripravi ustrezna obrazložitev.

Skratka, predlagana Uredba v ničemer ne odpravlja protiustavnih pomanjkljivosti, ki jih je že izpostavilo Ustavno sodišče, temveč jih celo utrjuje. Sprejem Uredbe na obstoječi pravni podlagi bi pomenil: kršitev načela legalitete in hierarhije pravnih aktov, kršitev Aarhuške konvencije, neskladnost z Resolucijo o normativni dejavnosti, ter ignoriranje sodne prakse in mednarodnih strokovnih standardov (WHO). Zaradi navedenega je treba predlagano Uredbo zavrniti. Nujno je najprej dopolniti ZVO-2 z jasnimi in določenimi vsebinskimi normativi, šele nato pa pripraviti novo Uredbo, ki bo: temeljila na strokovnih analizah in mednarodnih standardih, upoštevala priporočila WHO, zagotavljala učinkovito sodelovanje javnosti, ter bila skladna z ustavo in načeli pravne države.

PRIPOMBE K POSAMEZNIM ČLENOM PREDLOGA UREDBE O MEJNIH VREDNOSTIH KAZALCEV HRUPA V OKOLJU

1. člen – namen

V uvodni določbi ni podane obrazložitve, kar pomeni, da se javnost ne more seznaniti z dejanskimi razlogi in cilji predloga. Deklarirani namen – »varstvo okolja pred hrupom« – je navidezen, saj iz nadaljnjih določb izhaja, da je cilj pravzaprav prilagoditev dovoljenih obremenitev interesom povzročiteljev. To vodi do sistematične legalizacije čezmernega hrupa, kar je v nasprotju z načelom preventive (7. člen ZVO-2) in z ustavno pravico do zdravega življenjskega okolja (72. člen).

Predlagana je sprememba, ki naj kot namen **izrecno navede varstvo zdravja ljudi in živali ter varstvo premoženja pred škodljivimi vplivi hrupa**.

2. člen – uporaba

Določba o izjemah je preširoka, nedoločna in brez vsebinskih kriterijev. To ustvarja pravno negotovost in omogoča arbitrarnost:

- izjema za hrup gospodinskih opravil zanemarljivo dejstvo, da tudi ta dela lahko povzročajo škodljive emisije;
- izjema za heliporte v okviru bolnišnic je še posebej sporna, saj prizadene pacienta kot ranljivo skupino;
- izjeme v zvezi z vojaškimi dejavnostmi in nesrečami niso konkretizirane.

Predlagana je **restriktivnejša ureditev izjem**, z jasnimi merili, skladnimi z načelom sorazmernosti in pravne države (2. člen Ustave).

3. člen – izrazi

Definicije temeljnih pojmov so pomanjkljive in zavajajoče.

Pojem »celotna obremenitev s hrupom« ne vključuje vseh dejanskih virov, temveč le naštete, kar je v nasprotju z zahtevo iz 56. člena ZVO-2 po upoštevanju kumulativnih učinkov.

Izrazi »Ldan«, »Lvečer«, »Lnoč« in »Ldvn« so opredeljeni z nepojasnjnim pojmom »A-vrednotenje«; javnost ne more razumeti, zakaj je izbrana konkretna metodologija.

Opredelitev »letališča« in »mednarodnega letališča« ni vezana na jasne kriterije, zato je nedoločna.

»Ukrepi varstva pred hrupom« vključujejo celo prostorsko načrtovanje objektov, ki sami povzročajo hrup, kar je v očitnem nasprotju z namenom varstva.

Definicija »vira hrupa« je preveč omejena: pragovi (npr. milijon vozil, 10.000 vlakov) izključujejo številne dejanske vire, pri čemer se ne upošteva tip vozil, tehnično stanje cest, makadam, granitne kocke ipd. Podobno velja za železnice, skladišča, parkirišča in gradbišča. Dodatno so nekateri viri hrupa (npr. cerkveni zvonovi) sploh izzeti iz regulacije, čeprav v praksi pogosto presegajo kritične vrednosti. Takšno selektivno urejanje ustvarja pravno negotovost in omogoča arbitrarno odločanje posameznih upravljavcev, namesto da bi zagotovilo enotno in pravično obravnavo vseh prebivalcev.

Posebej problematično je, da naprave, kot so toplotne črpalke in klimatske naprave, niso enotno urejene: včasih se štejejo za vir hrupa, drugič ne, odvisno od lastništva ali dejavnosti, kar pomeni kršitev načela enakega varstva pravic.

Predlagana je **prenovljena in jasna definicija vseh pojmov**, ki bo zajemala **dejansko prisoten hrup** (dodatno naj se vključi vsaj **cerkvene zvonove, toplotne črpalke, klimatske naprave in vetrne elektrarne**), ne zgolj formalno omejen seznam.

4. člen – stopnje varstva in merila za razvrščanje

Pravna podlaga (56. člen ZVO-2) ne določa meril, zato je uporaba pavšalnega pooblastila neustavna (kršitev načela legalitete). Poleg tega so razredi varstva določeni diskriminatorno:

- stanovanjska območja so uvrščena v III. stopnjo, medtem ko območja turizma in zdravstva uživajo strožjo zaščito (II. stopnja);
- gozdovi, kjer je biotska raznovrstnost posebej občutljiva na hrup, so uvrščeni celo v IV. stopnjo;
- ni pojasnila, kaj so »mirna območja na prostem«;
- vode, jame in priobalni pas sploh niso razvrščeni.

Takšno razlikovanje pravic prebivalcev in zanemarjanje naravnih habitatov pomeni kršitev načela enakosti, načela sorazmernosti in 72. člena Ustave. Predlagano je, da se **vsa stanovanjska območja uvrstijo v II. stopnjo varstva, gozdovi in vodna okolja pa se posebej zaščitijo glede na znanstvene ugotovitve**.

5. člen – mejne vrednosti

Določene mejne vrednosti niso usklajene s smernicami WHO (2018) in so postavljene previsoko, brez obrazložitve, kar pomeni kršitev načela preventive in previdnosti (9. člen in 10. člen ZVO-2, 191. člen PDEU).

Pojem »konična raven hrupa« je nejasen in ne definiran.

Vrednosti so izražene le v dBA, kar izključuje nizkofrekvenčni hrup, čeprav ta povzroča resne posledice za zdravje in kulturno dediščino.

Uredba določa zgolj dopustne ravni za posamezne vire, ne pa absolutne celotne ravni hrupa, zato prebivalci nimajo zagotovila, da celotna izpostavljenost ne presega varnih mej.

Posebno sporno je razlikovanje med območji: prebivalci v II. območju imajo večjo zaščito kot prebivalci v III. območju, kar pomeni arbitrarnost in neenakost.

Osmi odstavek dopušča dvojno tolmačenje pri uporabi mejnih vrednosti za gostinske lokale z zvočnimi napravami, kar ustvarja pravno negotovost in vodi v prekomerne obremenitve.

Predlagamo **vključitev nizkofrekvenčnega hrupa in opustitev zgolj A-vrednotenja; znižanje mejnih vrednosti** vsaj na raven prejšnje uredbe, **dodatno pa še za 5 dB; določitev absolutne zgornje meje celotne obremenitve; enotna raven zaščite prebivalcev** v vseh območjih.

6. člen – metode ocenjevanje

Pravna ureditev napotuje na uporabo standardov SIST ISO 1996-1 in 1996-2 ter metode Cnossos-EU, kar je problematično iz vidika pravne varnosti in sodelovanja javnosti. Standardi so dostopni le proti plačilu, kar pomeni kršitev načela transparentnosti in Aarhuške konvencije. Metoda Cnossos-EU pa je strokovno neustrezna, saj ne zajema celotnega frekvenčnega spektra in zanemarljivo nizkofrekvenčni hrup, ki ima dokazano škodljive učinke. Konkretno:

- izključeni so frekvenčni pasovi pod 63 Hz in nad 8 kHz, ki so pomembni pri industriji, vetrnih elektrarnah, ladjah, gradbiščih in zvočnih napravah;
- metoda ne upošteva vpliva na živali, katerih občutljivost je specifična po frekvencah (npr. ptice, ribe, netopirji);
- gostinski in zabavišni lokali z zunanjimi napravami se ocenjujejo zgolj po ekvivalentnih vrednostih, kar dopušča nevarne kratkotrajne presežke.

Predlog: ocenjevanje hrupa naj bo **obvezno izvedeno v nefiltriranem decibelu (dB/dBZ)** čez celotni spekter, pri čemer se **upoštevajo tudi konične vrednosti**, ne zgolj povprečja.

7. člen – mesto ocenjevanja

Prvi odstavek ustvarja pravno nedoločnost, saj se uredba in pravilnik sklicujeta drug na drugega. Javnost ne more učinkovito sodelovati, ker SIST ISO 1996-2 ni prosto dostopen. Konkretno:

- ni jasno določeno, kdo je pristojen za presojo pravilne izbire merilnega mesta;
- določitev mest je omejena na varovane prostore v stavbah, zanemarljivo okolje zunaj (dvorišča, igrišča, vrtovi).

Predlog: **določitev merilnih mest naj bo neposredno in jasno urejena v uredbi, z razširitvijo na zunanje površine kot del življenjskega okolja**, ter z zagotovljeno **brezplačno dostopnostjo standardov**.

8. člen – ocenjevanje kazalcev hrupa

Člen določa, da se pri ocenjevanju posameznega vira izločijo vsi drugi viri, kar pomeni zanemarjanje dejanske kumulativne obremenitve. Določba o pooblaščenih osebah pa omogoča izvajanje ocenjevanj tudi brez ustrezne specializacije.

Konkretno:

- praksa vodi k temu, da se uradno prikazuje nižja raven hrupa od dejanske;
- ni definiran pojem »obratovalni monitoring«, kar povzroča dvome, ali so modelni izračuni vanj vključeni.

Predlog: ocenjevanje naj **vedno zajema skupne učinke vseh virov, obratovalni monitoring** pa naj bo **jasno definiran v izrazih**.

9. člen – čezmerna obremenitev

Metodologija, določena v 9. členu, v praksi privilegira povzročitelje, saj dopušča preseganja z zapletenimi odstopnimi pravili. Posledično skupne mejne vrednosti skoraj nikoli ne pridejo v uporabo.

Konkretno:

- pasivni ukrepi (izolacija stavb) so napačno opredeljeni kot aktivni ukrepi;
- pojmi »tehnično«, »prostorsko« in »ekonomsko upravičeno« niso definirani;
- ureditev zanemarja načelo preventive in načelo povzročitelj plača.

Predlog: **črtati odstavke 2–13**, uveljaviti **strožje skupne mejne vrednosti iz preglednice 1** in jasno določiti **prednost ukrepov na samem viru hrupa**.

10. člen – zahteve za nov vir hrupa

Člen omogoča, da stroški vplivajo na izbiro ukrepov, kar je v nasprotju z načelom povzročitelj plača. Poleg tega dopušča dodatne vire hrupa v že preobremenjenih območjih.

Konkretno:

- tretji in četrti odstavek dopuščata nove linijske vire na območjih, kjer so že presežene mejne vrednosti;
- peti odstavek relativizira varstvo okolja s sklicevanjem na ekonomsko upravičenost

Predlog: **črtati 3., 4. in 5. odstavek** ter jasno določiti, **da stroški varstva vedno bremenijo povzročitelja**.

11. člen – gradbišča

Namen člena je zagotoviti ukrepe na gradbiščih, vendar so določbe nejasne in nezadostne.

Konkretno:

- izrazi »optimiziranje obratovalnega časa« in »celovito urejanje prevoza« so nedoločeni in omogočajo zlorabe;
- ni določenih časovnih omejitev hrupnih del (noč, vikendi, prazniki);
- ocene hrupa ne zajemajo celotnega frekvenčnega razpona;
- ni pojasnjeno, ali lastne ocene štejejo kot monitoring.

Predlog: **določiti strožje časovne omejitve za gradbišča**, zagotoviti **merjenje po celotnem spektru** in **prepovedati hrupna dela v naravnih območjih**, kjer je ogrožena dobrobit živali.

12. člen – zahteve za obratovanje virov hrupa

Člen omogoča obratovanje linijskih virov tudi v primerih čezmerne obremenitve, kar je v očitnem nasprotju z načelom preventive in 72. členom Ustave. Pravna podlaga je neobrazložena, kar povzroča pravno nedoločnost in neučinkovito varstvo.

Konkretno:

- dopušča se obratovanje kljub preseganju mejnih vrednosti;
- ni jasno določeno, da ukrepe financira upravljalec vira;
- nejasnost glede cest, železnic in poselitvenih območij;
- omogoča povzemanje pavšalnih obrazcev iz okoljevarstvenih dovoljenj, ki ne zagotavljajo dejanskega varstva; monitoring je prepuščen upravljalcu, kar omogoča manipulacije;

- manjkajo določbe za vire z visokimi koničnimi vrednostmi (npr. zvočne naprave), ki dokazano presegajo 110 dBA;
- člen v praksi neizvedljiv, saj inšpekcija ukrepov skoraj nikoli ne odredi

Predlog: določiti, da **noben vir ne sme obratovati ob čezmerni obremenitvi**; jasno zapisati, da **stroške ukrepov nosi povzročitelj**; **ukrepe v dovoljenjih opredeliti natančno** in za vsak primer posebej; obvezati upravljavce k **nenapovedanemu letnemu monitoringu**; razširiti ureditev na **vse vire hrupa**, vključno z napravami, ki presegajo kritične ravni.

13. člen – zagotavljanje zaščite pred hrupom za območja načrtovane spremembe namenske rabe prostora

Člen nima nobene vsebinske obrazložitve, zato ga ni mogoče razumeti ali presojati. Predlog: **dopolniti obrazložitev s pojasnili o namenu in učinkih**, hkrati pa uskladiti določbe s preostalimi spremembami, ki naj zagotovijo celovito zaščito pred hrupom.

14. člen – obratovalni monitoring

Člen določa obveznosti monitoringa le za vire, ki jih uredba sama opredeli, kar pomeni arbitrarnost in diskriminacijo. Tak pristop je v nasprotju z načelom enakega varstva pravic in načelom celovitosti iz ZVO-2.

Konkretno:

- Prvi odstavek izključuje pomembne vire (npr. zvočne naprave na prireditvah);
- monitoring se opravlja na tri leta, kar je preredko in ne omogoča pravočasnih ukrepov;
- za ceste in železnice so predvidene le petletne strateške karte, kar dodatno zmanjšuje učinkovitost;
- pojem »poselitveno območje« (2. odstavek) ni definiran, kar ustvarja pravno negotovost.

Predlog: določiti, da morajo vsi upravjalci virov hrupa, ne glede na klasifikacijo, **vsaj enkrat letno zagotoviti obratovalni monitoring z meritvami**; **razširiti obveznost na zvočne naprave** in druge vire z dokazano **visokimi koničnimi ravni**; pojem »poselitveno območje« natančno **definirati**.

15. člen – okoljevarstveno dovoljenje

Člen določa, da je dovoljenje potrebno le za letališča z daljšo vzletno stezo, večja pristanišča, industrijske naprave in obrate za obdelavo odpadkov. Takšna ureditev je arbitrarna in v neskladju z načelom enakega varstva pravic.

Konkretno:

- mejni primeri (npr. zvočne naprave na prireditvah), ki pogosto presegajo 110 dBA, sploh niso zajeti;
- kriteriji niso obrazloženi, zato ni razvidno, zakaj so navedeni le določeni viri;
- ureditev ne zajema vseh primerov, kjer hrup presega zdravstveno kritične ravni.

Predlog: razširiti določbo tako, da **mora okoljevarstveno dovoljenje pridobiti vsak upravljalec vira**, ki **lahko** v življenjskem okolju povzroča ravni **nad 85 dB (L1)**; kriterije je treba strokovno utemeljiti in jasno obrazložiti.

16. člen – pogoji za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja

Člen dopušča izdajo dovoljenja tudi v primerih, ko obstaja tveganje preseganja mejnih vrednosti, kar je v nasprotju z načelom preventive.

Konkretno:

- tretja točka določa zgolj obveznost zagotavljanja monitoringa vsakih nekaj let, ne pa sprotne kontrole;
- ni izrecne prepovedi izdaje dovoljenja, če so pričakovana preseganja mejnih vrednosti.

Predlog: v 3. točki določiti **obveznost letnega monitoringa**; dodati določbo, da **se dovoljenje ne izda**, če je na podlagi dokazov **verjetno, da bodo presežene mejne vrednosti** iz preglednic 1 in 5 Priloge 1.

17. člen – oblika in podrobnejša vsebina vloge

Člen ne vsebuje ustrezne obrazložitve in omogoča preohlapno razlago. Konkretno:

- vloga za dovoljenje ne zahteva obratovalnega monitoringa kot sestavnega dela;
- tretji odstavek dopušča pomanjkljivo dokumentacijo;
- četrti odstavek omogoča, da so vloge za spremembo dovoljenja nepopolne.

Predlog: določiti, da mora biti **sestavni del vloge ocena obremenjenosti okolja s hrupom**, izdelana na podlagi monitoringa; 3. odstavek nadomestiti s **strogo zahtevo za monitoringa**; 4. odstavek dopolniti tako, da mora **vloga za spremembo dovoljenja vsebovati vse podatke kot vloga za prvo izdajo**.

18. člen – vsebina okoljevarstvenih dovoljenj

Člen povzema obstoječo prakso, kjer so ukrepi zapisani pavšalno in identično v vseh dovoljenjih, kar ne zagotavlja učinkovitega varstva.

Konkretno:

- ukrepi niso prilagojeni specifičnim virom hrupa;
- ministrstvo ne določa konkretnih obveznosti, ampak uporablja splošne obrazce.

Predlog: določiti, da morajo biti **ukrepi v vsakem dovoljenju natančno opredeljeni in prilagojeni glede na vrsto vira in lokalne okoliščine**; dopolniti člen tako, da se **odpravi praksa "copy-paste"**.

19. člen – obratovanje brez okoljevarstvenega dovoljenja

Člen dopušča ugotavljanje skladnosti brez jasnih kriterijev, kar pomeni pravno negotovost. Konkretno:

- skladnost se preverja neodvisno od monitoringa, kar je neučinkovito;
- drugi odstavek ustvarja dodatne izjeme.

Predlog: določiti, da se **skladnost ugotavlja izključno na podlagi obratovalnega monitoringa**, opravljenega **po predpisih**; **črtati 2. odstavek v celoti**.

20. člen – knjiga pripomb

Člen uvaža institut, ki ni utemeljen in nima jasne pravne funkcije. Konkretno:

- javnost nima dostopa do standarda SIST EN ISO 14001, na katerega se člen sklicuje;
- namen »knjige pripomb« ni obrazložen, ni zagotovljena transparentnost.

Predlog: **določbo v celoti črtati** in jo nadomestiti z **uvedbo centraliziranega državnega registra pritožb in pripomb**, ki bo **javen in zavezujoč za vse upravljalce virov hrupa**.

21. člen – nadzor

Člen določa, da nadzor izvaja inšpektorat (IRSOE), vendar praksa kaže, da se nadzori v zvezi s hrupom skoraj ne izvajajo. To pomeni, da uredba ne zagotavlja učinkovitega varstva. Konkretno:

- IRSOE pogosto ne izvaja nadzorov niti v primerih večkratnih preseganj kritičnih vrednosti;
- ni opredeljeno, kdo prevzame odgovornost, če inšpektorat nadzora ne opravi;
- brez realnih podatkov o številu in učinkovitosti nadzorov člen ostaja prazen okvir.

Predlog: dopolniti člen tako, da **nadzor izvaja tudi ministrstvo, pristojno za okolje**; v obrazložitvi navesti **podatke o kadrovske zasedenosti in dejanskem številu opravljenih nadzorov**; zagotoviti **obveznost odziva v razumnem roku**.

22. člen – prekrški

Določene globe so prenizke in nimajo odvrčilnega učinka. Konkretno:

- trenutne kazni ne odražajo škode za zdravje in okolje;
- povzročiteljem je pogosto ceneje kršiti uredbo kot vlagati v protihrupne ukrepe.

Predlog: **zvišati globe** na raven, ki bo resnično odvrčilna (npr. začetna kazen **vsaj 20.000 EUR**); kazni uskladiti z načelom **"onesnaževalec plača"**.

23. člen – prehodne določbe za industrijo

Člen omogoča industrijskim obratom, da v nedogled presegajo mejne vrednosti, ker se roki za prilagoditev stalno podaljšujejo.

Konkretno:

- identična rešitev je bila sprejeta že leta 2018;
- okolje in prebivalci so še naprej izpostavljeni čezmernemu hrupu brez roka za izboljšave.

Predlog: **določiti razumen in kratek rok za prilagoditev – največ šest mesecev**; prepovedati nadaljnje podaljševanje prehodnih obdobj.

25. člen – začetek veljavnosti

Člen določa, da uredba začne veljati naslednji dan po objavi, kar odstopa od ustavno predpisanega 15-dnevnega roka (154. člen Ustave).

Konkretno:

- razlogov za skrajšanje roka ni navedenih;
- ustavno sodišče je že opozorilo, da so izjeme dovoljene le ob posebnih utemeljenih okoliščinah.

Predlog: določiti, da **uredba začne veljati petnajsti dan po objavi**, skladno z ustaljeno ustavnosodno prakso.

Priloga 1 (mejne vrednosti kazalcev hrupa)

Priloga 1 določa mejne vrednosti, vendar brez vsebinske obrazložitve, na kakšni strokovni podlagi so bile sprejete. Tak pristop onemogoča presojo skladnosti z znanstvenimi dognanji in mednarodnimi priporočili.

Konkretno:

- mejne vrednosti so bistveno višje od priporočil WHO (2018), ki za nočno obdobje npr. predpisujejo ≤ 40 dB;
- uporaba enote dBA filtrira nizke frekvence, čeprav so prav nizkofrekvenčni zvoki (npr. toplotne črpalke, vetrne elektrarne) za prebivalce posebej obremenjujoči;
- obrazložitev ne vključuje nobenih analiz vplivov na zdravje ali primerjav s praksami drugih držav.

Predlog: Prilogo je treba temeljito preoblikovati: **mejne vrednosti uskladiti s priporočili WHO** in jih **postopno znižati še za vsaj 5 dB**, namesto dBA **vesti enoto dB oz. dBZ** (neutežen decibel), ki **zajema celoten frekvenčni razpon**, obrazložitev mora vsebovati strokovne podlage in podatke o zdravstvenih učinkih hrupa.

Priloga 2 (metodologija ocenjevanja hrupa)

Priloga 2 ni obrazložena in zato javnost nima možnosti preveriti njene uporabnosti ter skladnosti z namenom uredbe.

Konkretno:

- priloga ponavlja metodološke napotke, ki so že zajeti v drugih določbah in standardih;
- zaradi pomanjkanja vsebinske utemeljitve je praktično neuporabna;
- v kombinaciji z obstoječimi metodami (npr. Cnossos EU) lahko vodi v napačne ocene hrupa, saj ne zajema vseh frekvenčnih razponov in vseh virov hrupa.

Predlog:

Prilogo 2 je treba **črtati v celoti**, saj ne prinaša dodane vrednosti in ustvarja zmedo v pravnem redu. Namesto tega naj se v **uredbi jasno določi uporaba celovite metodologije**, ki bo **znanstveno utemeljena, javno dostopna in skladna z načelom preventive iz ZVO-2**.

ZAKLJUČEK

Predlog uredbe v obstoječi obliki **ne zagotavlja učinkovitega varstva okolja pred hrupom**, temveč **potrjuje obstoječe pomanjkljivosti**, ki so bile v preteklosti že večkrat prepoznane kot protiustavne in strokovno neutemeljene. Takšna ureditev pomeni nadaljevanje prakse, v kateri so **interesi povzročiteljev hrupa postavljeni pred pravico prebivalcev do zdravega življenjskega okolja**, in je zato v neposrednem neskladju z določbami ZVO-2, Aarhuške konvencije, Ustave Republike Slovenije in Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Od ministrstva pričakujemo, da bo v tem **postopku javne obravnave omogočilo dejansko in ne zgolj formalno sodelovanje javnosti**, da bo na vse prejete pripombe podalo natančne in **obrazložene odgovore** ter da bo v razumnem roku predstavilo tudi popravke Uredbe, ki bodo temeljili na **strokovnih analizah** in na varstvu zdravja ljudi ter okolja kot najvišji vrednoti.

Obenem pričakujemo, da bodo vsi zahtevani podatki, informacije, obrazložitve in pojasnila pravočasno posredovani **na naš elektronski naslov**, pri čemer mora biti zagotovljen zadosten čas za pripravo odziva. Prav tako pričakujemo, da bomo prejeli **pisno stališče Ministrstva do vsake posamezne pripombe in predloga, ki so navedeni v tem dokumentu**.

S spoštovanjem,

Civilna iniciativa Ljubljana brez Hrupa

LJUBLJANA
BREZ
H R U P A

www.ljubljana-brezhrupa.si

Ljubljana, 15.9.2025

Številka: 007-57/2025
Datum: 15. 9. 2025

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
gp.mope@gov.si

ZADEVA: PRIPOMBE NA PREDLOG UREDBE O MEJNIH VREDNOSTIH KAZALCEV HRUPA V OKOLJU

Spoštovani!

Združenje občin Slovenije vam posreduje pripombe na predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (v nadaljevanju: Uredba).

- drugi odstavek 2. člena predloga Uredbe

Predlagamo, da se v drugi odstavek 2. člena doda 12. točka, ki se glasi: »*nastane pri izvajanju verskih obredov.*«

Obrazložitev

V predlogu Uredbe hrup, ki nastaja zaradi zvonjenja cerkvenih zvonov oziroma pri izvajanju verskih obredov, ni posebej urejen. Tako ni jasno, ali in kako se obravnava v okviru varstva pred hrupom. Ker gre za tradicionalno in ustaljeno obliko hrupa, ki ima kulturno in versko razsežnost, predlagamo, da se v 2. členu izrecno navede, da za ta hrup določbe predloga Uredbe ne veljajo.

- tretji odstavek 4. člena predloga Uredbe

Predlagamo, da se besedilo drugega odstavka 4. člena spremeni tako, da se glasi: »*Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena, mora biti na meji med I. in IV. območjem varstva pred hrupom ter na meji med II. in IV. območjem varstva pred hrupom območje, ki obkroža IV. Območje varstva pred hrupom, v širini z vodoravno projekcijo 500 metrov območje, na katerem veljajo pogoji varstva pred hrupom za III. območje varstva pred hrupom. Širina III. območja varstva pred hrupom, ki obkroža IV. območje varstva pred hrupom, je lahko manjša od 500 metrov, če zaradi naravnih ovir širjenja hrupa ali ukrepov varstva pred hrupom ali zaradi drugih razlogov na I. oziroma na II. območju varstva pred hrupom niso presežene mejne vrednosti kazalcev hrupa, določene za to območje.*«.

Obrazložitev

Sprememba je predlagana zaradi jasnejšega razumevanja določbe in uskladitve z 7. členom predloga Uredbe, kjer je kot merilo za ocenjevanje določena razdalja 500 metrov. Enotna uporaba razdalje prispeva k boljši preglednosti in doslednosti pri izvajanju določb Uredbe.

S spoštovanjem,

Robert Smrdelj
predsednik Združenja občin Slovenije

